

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ : 778/80

Περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών.
(ΦΕΚ 193/Β/26-8-80)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντες υπ όψει:

- α) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του από 25.8/5.9.1920 Β.Δ/τος «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων».
- β) Τας διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του Π.Δ/τος 1156/1977 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας».
- γ) Την από 12.12.1979 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου.
- δ) Την από 11.10.1979 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας.
- ε) Την υπ αριθ. 528/1980 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Υπουργού Εργασίας, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1 Πεδίον εφαρμογής

Επί εργασιών ανεγέρσεως, κατεδαφίσεως, επισκευής, διακοσμήσεως, χρωματισμού οικοδομών, ως και των εις αυτάς εκτελουμένων πάσης φύσεως μεταλλικών, μηχανουργικών, μηχανολογικών και ηλεκτρονικών εργασιών, τηρούνται υπό των κατά Νόμον υπευθύνων του έργου και αι ειδικαί διατάξεις των επομένων άρθρων.

Άρθρον 2 Είδη κριωμάτων

1. Σταθερά κριώματα κατά την έννοιαν του παρόντος, είναι μεταλλικά (σωληνωτά) ή ξύλινα κατασκευαί, εξυπηρετούσαι τας, εις διάφορα ύψη εκτελουμένας εργασίας, εκ των αναφερομένων εις το άρθρον 1 του παρόντος.

Τα σταθερά κριώματα, δέον όπως είναι ανθεκτικά μη δυνάμενα να θραυσθούν, να μετασηματισθούν, ή να υποστούν επικινδύνους κραδασμούς, απαγορευομένης της εναποθέσεως επ αυτών υλικών, πέραν των αμέσως χρησιμοποιησίμων.

2. Κινητά κριώματα νοούνται μεταλλικοί ή ξύλινοι οκρίβαντες (καβαλέτα), ύψους ενός (1,00) μέχρι και το πολύ δύο (2,00) μέτρων, μετά δαπέδου εργασίας επ αυτών πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου, χρησιμοποιούμενοι μόνον ως ορίζεται εις το άρθρον 12 του παρόντος.

3. Κινητά μεταλλικά κριώματα εν είδει πύργων νοούνται ανθεκτικά μεταλλικά σωληνωτά κατασκευαί, ύψους ανωτέρου του τριπλασίου του μήκους της μικροτέρας πλευράς της βάσεώς των.

4. Ανηρημένα κριώματα νοούνται κινητά δάπεδα, κλωβοί, κάλαθοι και άλλα παρόμοια μέσα εξ ανθεκτικών υλικών, αναρτώμενα καταλλήλως εις σταθερά σημεία.

Ταύτα χρησιμοποιούνται εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας, κατά τον επιβλέποντα μηχανικόν, ή τον κατά νόμον υπεύθυνον, είναι αδύνατος ή απρόσφορος η χρήσις ετέρων ειδών κριωμάτων.

Άρθρον 3 Χρησιμοποίησις κριωμάτων

1. Κατά την εκτέλεσιν των εις το άρθρον 1 του παρόντος αναφερομένων εργασιών δέον όπως χρησιμοποιούνται κριώματα ή φορητά κλίμακες υπό τους κάτωθι όρους και περιορισμούς, αναλόγως του ύψους αυτών από της στάθμης του εδάφους ή του κατά περίπτωσιν δαπέδου ορόφου της οικοδομής.

α) Εις εξωτερικάς εργασίας ύψους άνω των τεσσάρων (4,00) μέτρων από του εδάφους χρησιμοποιούνται σταθερά κριώματα.

Εις τας εν λόγω εργασίας είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και κινητά μεταλλικά κριώματα εν είδει πύργων, εφ όσον όμως το ύψος του δαπέδου εργασίας των δεν υπερβαίνει τα πέντε (5,00) μέτρα.

β) Εις εξωτερικάς (αποκλειομένων των εξωστών) και εσωτερικάς εργασίας ύψους κάτω των τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου δύναται να χρησιμοποιώνται κινητά κριώματα (καβαλέτα).

γ) Εις τας εσωτερικάς εργασίας άνω των τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου, χρησιμοποιούνται σταθερά κριώματα.

Εις τας ως άνω εργασίας δύναται να χρησιμοποιώνται και μεταλλικά κριώματα εν είδει πύργων, εφ όσον το ύψος αυτών δεν υπερβαίνει τα δώδεκα (12,00) μέτρα.

δ) Εις ελαφράς ή περιορισμένης εκτάσεως εργασίας δύναται να χρησιμοποιώνται φορητά κλίμακες υπό τας προϋποθέσεις του Π.Δ/τος της 22/29.12.1933 ως συνεπληρώθη υπό του υπ αριθμ. 17/1978 Π.Δ/τος «περί συμπληρώσεως του από 22/29.12.1933 Π.Δ/τος, «περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων» και εφ όσον υπό του υπευθύνου των εργασιών τούτων κρίνεται ότι αύται δύνανται να εκτελεσθούν ακινδύνως.

2. Της ενάρξεως και εκτελέσεως εργασίας επί σταθερών κριωμάτων δέον να προηγηται βεβαίωσις εις διπλούν, του υπευθύνου μηχανικού του επιβλέποντος το υπό εκτέλεσιν έργον και του κατασκευαστού του έργου περί της συμφώνως προς άπαντας τους υπό των διατάξεων του παρόντος προβλεπομένους όρους εγκαταστάσεως τούτων, υποβαλλομένη προς το οικείον Τμήμα ή Γραφείον Επιθεωρήσεως Εργασίας, ή, όπου δεν υπάρχουν τοιαύτα, προς τας αρμοδίας αστυνομικάς αρχάς. Η μία των άνω βεβαιώσεων, δεόντως θεωρημένη, τηρείται εις τον τόπον εργασίας.

3. Απαγορεύεται η χρήσις ξύλινων εξωτερικών κριωμάτων εις οικοδομάς άνω των τριών (3) ορόφων και ύψους πέραν των δέκα (10) μέτρων. Εις τας περιπτώσεις ταύτας χρησιμοποιούνται μόνον μεταλλικά (σωληνωτά) κριώματα.

4. Απαγορεύεται η μερική αποσυναρμολόγησις των κριωμάτων. Ταύτα δέον να παραμένουν υπό την πλήρη των σύνθεσιν μέχρι της αποπερατώσεως των εργασιών διά τας οποίας κατασκευάσθησαν.

Άρθρον 4

Ξύλινα σταθερά κριώματα

1. Τα υλικά εξών συνίστανται τα κριώματα δέον να είναι αρίστης ποιότητος, ανθεκτικά και επιμελώς συντηρημένα, να προέρχονται εξ υγιούς ξύλου μακρών ινών, απηλλαγμένου εντελώς του φλοιού, και, κατά το δυνατόν, ρωγμών ή αρμών.

Η βαφή και το στοκάρισμα των χρησιμοποιουμένων ξύλων απαγορεύεται.

Η χρήσις χυτοσιδηρών ήλων διά την συναρμολόγησιν του κριώματος απαγορεύεται.

Τα υλικά επιθεωρούνται προ εκάστης συναρμολογήσεως ποιοτικώς και ποσοτικώς.

2. Η αποθήκευσις των υλικών του κριώματος γίνεται χωριστά εκ των υπολοίπων υλικών της οικοδομής και η συντήρησις των ανατίθεται παρά του κατασκευαστού εις έμπειρον τεχνίτην.

3. Η κατασκευή και αποσύνθεσις των ξυλίνων κριωμάτων γίνεται παρ ειδικευμένων τεχνιτών εξησκημένων εις το είδος τούτο της εργασίας.

Άρθρον 5

Ορθοστάται

1. Τα σταθερά κριώματα συνίστανται είτε εκ μιας σειράς ορθοστατών, εφ όσον η απόστασις των σημείων εδράσεως εκάστης εγκαρσίας δοκίδος (τροποξύλου) δεν υπερβαίνει το εν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) μέτρον, είτε εκ δύο ή πλειόνων σειρών ορθοστατών, εφ όσον υπάρχει υπέρβασις του μήκους αυτού, εις τρόπον ώστε αι διαδοχικά αποστάσεις των σημείων εδράσεως εκάστης εγκαρσίας δοκίδος να μη υπερβαίνουν το εν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) του μέτρου.

2. Οι ορθοστάται κατασκευάζονται εξ υγιούς ξύλου, μακρών ινών, τομής τετραγωνικής, απαγορευομένης της χρήσεως τετμημένων κατά μήκος (εσχισμένων) δοκών, δύναται δε να αποτελώνται εκ πλειόνων τεμαχίων.

3. Η καθ ύψος σύνδεσις των ορθοστατών γίνεται διά πλευρικής επαφής μήκους εβδομήκοντα πέντε εκατοστών (0,75) του μέτρου, της ενώσεως ενισχυομένης δι αναβολέως (τάκου) μήκους πενήκοντα εκατοστών (0,50) του μέτρου τουλάχιστον και τομής ίσης ή μεγαλύτερας του υψηλότερον ευρισκομένου ορθοστάτου. Ο αναβολεύς προσηλούται χαμηλότερον του άνω άκρου του κάτω ορθοστάτου. Επί του άνω άκρου του αναβολέως εφάπτεται το κάτω άκρον του άνω ορθοστάτου (Σχ. 1 του παραρτήματος).

4. Αι τομαί των ορθοστατών, συναρτήσει του ύψους και του αριθμού αυτών, δέον να είναι σύμφωνοι προς τας εις τον κατωτέρω πίνακα αναγραφόμενας διαστάσεις, ήτοι:

Συνολικόν ύψος	6,00 μέτρα	10 μέτρα
	Διαστάσεις τομής	Διαστάσεις τομής
1ος ορθοστάτης	0,08 X 0,08 μέτρου	0,10 X 1,10 μέτρου
2ος ορθοστάτης	0,08 X 0,08 μέτρου	0,08 X 0,08 μέτρου

5. Η απόστασις μεταξύ δύο διαδοχικών ορθοστατών δύναται να είναι μέχρι τριών και ημίσεος (3,50) μέτρων (Σχ. 2 του παραρτήματος). Η απόστασις μεταξύ των κατακορύφων επιπέδων των όψεων της οικοδομής και εσωτερικής σειράς ορθοστατών, δέον όπως, μη υπερβαίνη τα τριάκοντα εκατοστά (0,30) του μέτρου, της δε εξωτερικής τοιαύτης το εν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) του μέτρου, πλην των περιπτώσεων εξωστών και μαρκιζών, ότε δύναται να εξικνήται μέχρι δύο (2,00) μέτρα μόνον κατά τας θέσεις και το μήκος τούτων (Σχ. 4 του παραρτήματος).

6. Οι ορθοστάται κλίνουιν ελαφρώς προς το μέρος της οικοδομής και εδράζονται επί πεδίλων συνισταμένων εκ μαδερίων επί των οποίων προσαρμόζονται κατά τρόπον ώστε η επ αυτών ολίσθησις να είναι αδύνατος, απαγορευομένης πάσης προχείρου στηρίξεως ως π.χ. πλίνθων, λίθων κλπ. υλικών.

7. Οι ορθοστάται επεκτείνονται τουλάχιστον κατά εν (1,00) μέτρον άνω του τελευταίου δαπέδου εργασίας.

Άρθρον 6 Σύνδεσις ορθοστατών

Εκάστη σειρά ορθοστατών δέον να συνδέεται δι οριζοντίων κατά το δυνατόν και παραλλήλων προς τας όψεις της οικοδομής ενιαίων τεμαχίων ξύλου (σανίδων), διατομής δύο και ημίσεος εκατοστών επί δώδεκα εκατοστά (0,25X0,12) του μέτρου ηλουμένων κάτωθεν ακριβώς των αναβολέων (Σχ. 3 του παραρτήματος).

Άρθρον 7 Εγκάρσιαι δοκίδες

1. Αι εγκάρσιαι δοκίδες, αι χρησιμοποιούμεναι διά την έδρασιν του δαπέδου εργασίας δέον να συνίστανται εξ υγιούς ξύλου (πελεκητού) αποτελουμένου εξ αυτουσίου κορμού (λατάκι) άνευ ρωγμών, αρμών και ρόζων και να μη φέρουν πολλάς διατρήσεις ηλώσεων προγενεστερας χρήσεως.

Απαγορεύεται η χρησιμοποίησις ξύλου κατά μήκος τετμημένου (εσχισμένου).

2. Αι εγκάρσιαι δοκίδες (τρυπόξυλα) εδράζονται είτε επί ξυλίνων αναβολέων (τάκων), ηλουμένων επί των ορθοστατών, των οποίων η διατομή πρέπει να είναι μεγαλύτερα της διατομής της δοκίδος και το μήκος των τουλάχιστον πενήκοντα εκατοστά (0,50) του μέτρου, είτε επί των τοίχων της οικοδομής εντός οπών, σταθεροποιούμεναι διά της προσηλώσεως καταλλήλου προσαρμογής (κλάπας) εις την άλλην πλευράν του τοίχου ή δι ετέρας μεθόδου εξασφαλιζούσης το ακλόνητον της κατασκευής.

3. Η τομή των ως άνω δοκίδων, διά την στήριξιν των δαπέδων εργασίας, δέον να είναι διαστάσεων δέκα επί δέκα εκατοστών (0,10 X 0,10) του μέτρου (Σχ. 2 και 7 του παραρτήματος).

Άρθρον 8

Αντηρίδες (τιράντες χιαστί)

Αι αντηρίδες (τιράντες χιαστί) συνίσταται εξ ενιαίου ξύλου (σανίδος) άνευ συνδέσεως, διατομής τουλάχιστον δύο και ημίσεος εκατοστών, επί δώδεκα εκατοστά (0,025X0,12) του μέτρου, τα άκρα αυτών προσηλούνται διά καταλλήλων ήλων επί των ορθοστατών όσον το δυνατόν πλησίον και άνωθεν της εδράσεως των εγκαρσίων δοκίδων χιαστί, άνευ προσηλώσεως των σημείων διασταυρώσεως αυτών.

Αι αντηρίδες τοποθετούνται εις άπαντα τα φατιώματα (Σχ.3 του παραρτήματος)

Άρθρον 9

Δάπεδα κριωμάτων

1. Τα δάπεδα των κριωμάτων, δέον να πληρούν τους κάτωθι όρους:

α) Να συνίστανται εκ τριών (3) μαδερίων τουλάχιστον ελαχίστου πάχους πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου (Σχ. 2), απαγορευομένης της χρήσεως δύο ή πλειόνων επαλλήλων σειρών σανίδων εις την κατασκευήν δαπέδων κριωμάτων.

β) Τα μαδέρια του δαπέδου να μην είναι πεπαλαιωμένα ουδέ να φέρουν ρωγμάς, ουδέ να ενισχύωνται διά προσηλώσεως ελασμάτων (τσέρκια) ή και ξύλων (κλάπες) προς αντιμετώπισιν των υπαρχουσών τυχόν ρωγμών. Η προφύλαξις των άκρων των μαδερίων εκ της διανοίξεως των ινών αντιμετωπίζεται διά πλευρικών οπλισμών εκ μεταλλικών ταινιών (Σχ. 5). Το στοκάρισμα και η βαφή των μαδερίων απαγορεύεται.

γ) Τα μαδέρια, τα οποία συνιστούν το δάπεδον ενός κριώματος, τοποθετούνται κατά πλάτος εν επαφή (άνευ κενών) και κατά τρόπον ώστε να καλύπτεται όλο το μεταξύ των στηριγμάτων άνοιγμα (Σχ. 2 του παραρτήματος) και προσηλούνται μεταξύ των καταλλήλως προς αποφυγήν ολισθήσεως. Επίσης δέον όπως μη εξέχουν του σημείου εδράσεως περισσότερο των είκοσι εκατοστών (0,20) του μέτρου. (Σχ. 3 του παραρτήματος).

δ) Τα μαδέρια, του δαπέδου, ζεύγνυνται εκ των κάτω και καθέτως προς τον τοίχον διά ζευγμάτων (κλάπες) εις τρόπον, ώστε η ανομοιόμορφος κάμψις (λυγισμός) τούτων να είναι αδύνατος (Σχ. 2 του παραρτήματος).

ε) Το μεταξύ του οικοδομημάτος και του δαπέδου του κριώματος υπάρχον κενόν να μη υπερβαίνει εις διάστασιν τα τριάκοντα εκατοστά (0,30) του μέτρου.

στ) Τα δάπεδα των κριωμάτων να υπερβαίνουν το πέρας των τοίχων κατά εξήκοντα εκατοστά (0,60) του μέτρου.

ζ) Εις τας γωνίας των οικοδομημάτων, όπου επιβάλλεται η προέκτασις των δαπέδων εργασίας, να τοποθετώνται δύο ορθοστάται κατά την διεύθυνσιν της διχοτόμου της γωνίας της οικοδομής, συνδεόμενοι διά δοκίδος ως χρησιμοποιούνται διά την έδρασιν δαπέδων εργασίας (Σχ. 6 παραρτήματος).

η) Τα δάπεδα εργασίας να φέρουν, εσωτερικώς και εξωτερικώς κράσπεδον εκ σανίδος (θωράκια) πλάτους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου (Σχ. 2 του παραρτήματος), εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από του δαπέδου εργασίας και κατά την εξωτερικήν πλευράν του κριώματος, να τοποθετήται χειρολισθήρ αποτελούμενος εκ διπλοσανίδος.

Εις το μεσοδιάστημα μεταξύ δαπέδου και χειρολισθήρος να τοποθετείται ετέρα σανίς παραλλήλως προς τον χειρολισθήρα. πάντα τα ανωτέρω τοποθετούνται και ηλούνται εσωτερικώς επί των ορθοστατών (Σχ. 3 παραρτήματος).

θ) Τα δάπεδα εργασίας να φορτίζονται αναλόγως της αντοχής αυτών, υπάρχουσης συνεχούς επιβλέψεως, υπό του εργολάβου ή υπεργολάβου, διά να μη υπερφορτώνονται.

2. Απαγορεύεται η τοποθέτησις φορητών κλιμάκων και άλλων μέσων, (κάσες, καβαλέττα κ.ά.), επί των ως άνω δαπέδων. Απαγορεύεται η εργασία πλειόνων των δύο (2) προσώπων επί δαπέδου περιλαμβανομένου, μεταξύ δύο διαδοχικών ορθοστατών.

Άρθρον 10

Σύνδεσις ικριωμάτων μετά της οικοδομής

1. Προς επίτευξιν του αμετακινήτου του ικριώματος δέον να υφίσταται σύνδεσις τούτου μετά της οικοδομής δι εγκαρσίων δοκίδων συνδεουσών τους ορθοστάτας του ικριώματος και εισερχομένων εντός της οικοδομής, είτε διά των υπάρχοντων ανοιγμάτων, είτε διά των προς τον σκοπόν αυτόν διανοιγομένων οπών.

2. Αι δοκίδες στερεοούνται επί ξυλίνων ορθοστατών, οι οποίοι τοποθετούνται εις το εσωτερικόν της οικοδομής και εναφηνούνται μεταξύ δαπέδου και οροφής, εξασφαλιζομένου του ακλονήτου αυτών.

3. Η σύνδεσις του ικριώματος μετά της οικοδομής διά μεν μικρού μήκους προσόψεις, μέχρι δέκα εξ (16,00) μέτρων, δέον να περιλαμβάνη ανά δάπεδον εργασίας τουλάχιστον τέσσαρας ορθοστάτας, διά δε μεγαλύτερας εκτάσεως έργα κατά την κρίσιν του επιβλέποντος το έργον μηχανικού (Σχ. 7 του παραρτήματος).

Άρθρον 11

Προστατευτικόν προστέγασμα (σκάφη)

Εις το ύψος οροφής ισογείου και τουλάχιστον εις ύψος τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου από του πεζοδρομίου, τοποθετείται απαραιτήτως προστατευτικόν προστέγασμα.

Το προστέγασμα τούτο αποτελείται από οριζόντιον ανθεκτικόν σανίδωμα πλάτους ίσου προς το των ικριωμάτων και ουχί μικροτέρου του ενός μέτρου και τριάκοντα εκατοστών (1,30) του μέτρου και εν συνεχεία τούτου από έτερον τμήμα κεκλιμένον (αντένα), κλίσεως πλάτους προς ύψος εν προς δύο (1:2), και ύψους ογδοήκοντα εκατοστών (0,80) του μέτρου. Σχ. 8 του παραρτήματος).

Το οριζόντιον τμήμα του προστεγάσματος επιτρέπεται να είναι αυτό τούτο το δάπεδον εργασίας.

Τα προστεγάσματα ταύτα κατασκευάζονται και εις εσωτερικάς αυλάς ή τυχόν προσπελάσεις παρά τας μεσοτοιχίας, εφ όσον προκύπτει κίνδυνος ατυχήματος ή ρυπάνσεως.

Άρθρον 12

Κινητά ικριώματα

1. Τα κινητά ικριώματα χρησιμοποιούνται ως καθορίζεται εις την περίπτωσιν β της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος.

2. Οι αποτελούντες ταύτα οκρίβαντες (καβαλέτα) συνίστανται εξ οριζοντίας δοκού τομής οκτώ επί οκτώ εκατοστών (0,08X0,08) του μέτρου ή μεγαλύτερας, αναλόγως του μήκους και της προβλεπομένης φορτίσεως, στηριζομένης επί δύο πλαγιοστατών (ποδών) ανά έκαστον άκρον. Η σταθερότης (μη μετασχηματισμός) των πλαγιοστατών ανά δύο εξασφαλίζεται δι' αντερισμάτων (πλαγιοξύλων) προσηλωμένων εις το μέσον της οριζοντίας δοκού και εις τα κάτω άκρα των πλαγιοστατών (Σχ. 9 του παραρτήματος).

3. Τα αποτελούντα το δάπεδον του κινητού ικριώματος μαδέρια δεν επιτρέπεται να εξέχουν κατά τα άκρα εκ της οριζοντίας δοκού του ακρίβαντος περισσότερο των δέκα εκατοστών (0,10) του μέτρου, ουδέ ολιγώτερον των πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου, εξασφαλιζομένης της μη μετακινήσεως αυτών δι εγκαρσίων δοκίδων.

4. Απαγορεύεται η επί των δαπέδων των κινητών ικριωμάτων στήριξις φορητών κλιμάκων ή άλλων προχείρων μέσων προς εκτέλεσιν εργασίας.

5. Η χρησιμοποίησις μηχανικών οκρίβάντων είναι δυνατή εφ όσον δύνανται να ανυψώνται από ένα (1,00) μέχρι δύο (2,00) μέτρα, δι ενδεδειγμένου μηχανισμού, εξασφαλίζοντος την σταθερότητα της ανυψώσεως εις ωρισμένην θέσιν δι ανασταλτικής κροτάλης (καστάνιας) (Σχ. 10 του παραρτήματος).

6. Ως κινητά ικριώματα δύνανται να χρησιμοποιώνται και μεταλλικοί οκρίβαντες επαρκούς αντοχής και ευσταθείας έναντι ανατροπής.

Άρθρον 13

Σταθερά Μεταλλικά Ικριώματα

1. Εις τα μεταλλικά ικριώματα μόνον τα δάπεδα εργασίας δύνανται να αποτελούνται από ξύλινα μαδέρια συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου.

Τα μεταλλικά ικριώματα κατασκευάζονται εκ δύο σειρών ορθοστατών (κολώνες) παραλλήλων προς τας όψεις (τοίχους των οικοδομών και εις απόστασιν από αλλήλων ουχί μεγαλυτέραν του ενός μέτρου και δέκα εκατοστών (1,10) του μέτρου η δε πλησιεστέρα προς τον τοίχον σειρά απέχει τούτου κατ ανώτατον όριον μέχρι δέκα πέντε εκατοστά (0,15) του μέτρου.

2. Απαγορεύεται η στήριξις των ικριωμάτων εις εξωτερικούς τοίχους ή εις επισφαλή σημεία της οικοδομής (κορνίζαι, κιγκλιδώματα), ως και η χρήσις τρυποξύλων διά την στήριξιν δαπέδων εργασίας.

3. Η σύνδεσις των δύο παραλλήλων σειρών ορθοστατών γίνεται δι οριζοντίων μεταλλικών σωληνωτών στοιχείων ικανής αντοχής επί των οποίων στηρίζονται και τα δάπεδα εργασίας.

4. Τα ικριώματα εξασφαλίζονται από οριζοντίου μετακινήσεως διά συνδέσεώς των μετά της οικοδομής διά στοιχείων εκ του αυτού υλικού, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 10 του παρόντος.

5. Τα ικριώματα πρέπει να φέρου αντιανεμίους συνδέσμους χωρίς χιαστί όλας τας επιφανείας.

6. Τα ικριώματα πρέπει να φέρουν μεταλλικόν χειρολισθήρα εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από του δαπέδου εργασίας και ράβδον μεσοδιάστηματος.

7. Τα χρησιμοποιούμενα μεταλλικά ικριώματα συναρμολογούνται συμφώνως προς τας προδιαγραφάς, οδηγίας και υποδείξεις του οικείου εργοστασίου κατασκευής αυτών.

Οι τύποι των χρησιμοποιουμένων μεταλλικών ικριωμάτων δέον να πληρούν τους όρους προτύπων του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.), τα οποία ήθελον καταστεί υποχρεωτικής εφαρμογής δι Υπουργικών αποφάσεων, εκδιδομένων κατ εφαρμογήν της διατάξεως της παρ. 6 του άρθρου 3 του Ν. 372/1976 «περί συστάσεως και λειτουργίας Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.)».

8. Γενικώς αι διατάξεις περί ξυλίνων ικριωμάτων, όσον αφορά εις την ασφάλειαν των εργαζομένων, ισχύουν και διά τα μεταλλικά ικριώματα.

Άρθρον 14

Κινητά μεταλλικά ικριώματα εν είδει πύργων

1. Ταύτα πρέπει να χρησιμοποιώνται μόνον επί σταθερών, ανθεκτικών, επιπέδων και ομαλών δαπέδων.

2. Όταν μετατοπίζονται πρέπει να ωθούνται ή σύρονται από την βάσιν των.

3. Οι τροχοί των πρέπει να συγκρατώνται ασφαλώς εις τους ορθοστάτας.

4. Πρέπει να ασφαλιζονται έναντι ανατροπής ή τυχαίας μετατοπίσεώς των.

5. Πρέπει να φέρουν κλίμακα στερεώς προσδεδεμένην επ αυτών διά την άνοδον μέχρι του δαπέδου εργασίας, το οποίον πρέπει να καλύπτη όλην την επιφάνειαν κατόψεώς των.

6. Κατά τα λοιπά πρέπει να ανταποκρίνονται προς τους κανόνας ασφαλείας περί των αι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 13 του παρόντος.

Άρθρον 15

Ανηρημένα Ικριώματα

1. Ως ανηρημένα ικριώματα νοούνται δάπεδα εργασίας διαστάσεων μέχρι τεσσάρων μέτρων επί εβδομήκοντα εκατοστών (4,00X0,70) του μέτρου (διαστάσεις κατόψεως).

2. Τα μαδέρια, δοκίδες και εν γένει τα υλικά του ανηρημένου ικριώματος πρέπει να είναι επαρκούς αντοχής και καλής ποιότητος.

3. Τα μαδέρια τα συνιστώντα το δάπεδον εργασίας πρέπει να τοποθετώνται εις τρόπον ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κενών.

4. Τα δάπεδα εργασίας, φέρονται επί ενιαίων δοκών στηριζομένων επί μεταλλικών στηριγμάτων και απεχόντων μέχρι τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του

μέτρου. Το μήκος των προβόλων εις ουδεμίαν περίπτωσηιν δύναται να υπερβαίνη τα πενήκοντα εκατοστά (0,50) του μέτρου.

5. Τα ανηρητημένα ικριώματα πρέπει να είναι εφοδιασμένα:

α) Επί των τριών εξωτερικών πλευρών, διά στηθαίων (χειρολισθήρ και σανίς μεσοδιαστήματος) και θωρακίων ως εις εξωτερικά ικριώματα (άρθρον 2 παρ. 3).

β) Επί της προς τον τοίχον πλευράς, διά χειρολισθήρος εις ύψος εβδομήκοντα εκατοστών (0,70) του μέτρου.

6. Τα στηθαία, δέον να φέρονται επί ορθοστατών, ακλονήτως στερεωμένων επί του δαπέδου και απεχόντων ένα και εβδομήκοντα πέντε εκατοστά (1,75) του μέτρου κατ ανώτατον όριον.

7. Όταν το ανηρητημένον ικριώμα είναι εις θέσιν εργασίας το δάπεδον δέον να είναι απολύτως οριζόντιον.

8. Τα ανηρητημένα ικριώματα στηρίζονται επί τριών τουλάχιστον στηριγμάτων, ανηρητημένων διά σχοινίων, συρματοσχοινίων ή αλύσεων. Τα μέσα αναρτήσεως δέον όπως προσαρμολύζονται εις τα στηρίγματα. Η όλη δε ανάρτησις γίνεται εις τρόπον ώστε να αποφεύγεται η δυνατότης ανατροπής του δαπέδου εργασίας του ικριώματος.

9. Η εξασφάλισις του δαπέδου εργασίας έναντι ταλαντώσεως, οριζοντίου μετακινήσεως ή ανατροπής γίνεται διά ενός ή δύο τεταμένων συρματοσχοινίων Φ1/2 (κατ ελάχιστον) και κρίκων (Σχήμα 11 του παραρτήματος).

10. Απαγορεύεται η χρήσις ανηρητημένων ικριωμάτων μη κινουμένων διά μηχανικού μέσου.

11. Απαγορεύεται η χρήσις βαρούλκου ευρισκομένου εκτός δαπέδου εργασίας.

12. Διά τα μηχανικά μέσα ανυψώσεως των ανηρητημένων ικριωμάτων ισχύουν αι κείμεναι περί ανυψωτικών μέσων διατάξεις.

13. Η συναρμολόγησις, αποσυναρμολόγησις των ανηρητημένων ικριωμάτων δέον όπως γίνεται υπό την επίβλεψιν πεπειραμένου προσώπου.

14. Οι χειρισμοί λειτουργίας των ανηρητημένων ικριωμάτων δέον όπως ανατίθενται εις πεπειραμένον πρόσωπον.

15. Τα ικριώματα αναρτώνται από δοκούς σε πρόβολο. Αι δοκοί ταύται πρέπει να έχουν επαρκές μήκος και διατομή προς διασφάλισιν της αντοχής του ικριώματος, τοποθετούνται καθέτως προς την πρόσοψιν της οικοδομής και κατά τρόπον ώστε να αντιστοιχούν εις τας εγκαρσίας δοκίδας του δαπέδου εργασίας.

16. Η πάκτωσις ή η αντιστήριξις των δοκών αναρτήσεως πρέπει να εξασφαλίζη την σταθεράν απόστασιν του δαπέδου εργασίας από την πρόσοψιν της οικοδομής εις τα δέκα εκατοστά (0,10) του μέτρου κατ ανώτατον όριον.

17. Η πάκτωσις των δοκών αναρτήσεως εκτελείται διά στερεώσεως των διά κοχλιών ή ετέρων ισοδυνάμων διατάξεων μετά του φέροντος οργανισμού της οικοδομής.

18. Η αντιστήριξις των προβόλων με αντίβαρα, σάκκους κλπ. εκτελείται δι ασφαλούς προσδέσεως των επί των αντιβάρων, ώστε τα εσωτερικά άκρα των δοκών να διατηρούνται ακλόνητα.

19. Τα σχοινιά αναρτήσεως πρέπει να έχουν συντελεστήν ασφαλείας 10.

20. Τα συστήματα τροχαλιών πρέπει να στερεώνονται εις τα δάπεδα εργασίας μέσω ισχυρών μεταλλικών ταινιών αι οποίαι διέρχονται και υπό το δάπεδον εργασίας.

Άρθρον 16

Κεκλιμένα επίπεδα

1. Η ανάβασις εις τα υψηλότερα δάπεδα των ικριωμάτων ως και εν γένει δάπεδα εργασίας, εφ όσον δεν υπάρχουν εσωτερικά ή άλλαι σταθεραί κλίμακες, γίνεται μέσω κεκλιμένων επιπέδων. Η κλίσις τούτων ως προς το οριζόντιον επίπεδον, δεν δύναται να υπερβαίνη τας τριάκοντα μοίρας (300).

2. Τα κεκλιμένα επίπεδα συνίστανται, κατά μήκος μεν, εκ πλειόνων μαδερίων πλάτους είκοσι εκατοστών (0,20) του μέτρου, κειμένων του ενός επί της προεκτάσεως του ετέρου και τα οποία συνενούνται με ελάχιστον μήκος επικαλύψεως δέκα πέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου επί εγκαρσίων δοκίδων εδραζομένων επί αναλόγων ορθοστατών, κατά πλάτος δε, εκ

τριών (3) τουλάχιστον εν επαφή μαδερίων διά ολικόν ύψος αναβάσεως μέχρις επτα (7,00) μέτρων. Πέραν του ύψους τούτου το κεκλιμένον επίπεδον αποτελείται εκ τεσσάρων τουλάχιστον μαδερίων.

Τα μαδέρια ταύτα δέον να φέρουν επί της άνω επιφανείας αυτών παραλλήλως και ανά τριάκοντα πέντε εκατοστά (0,35) του μέτρου βαθμίδας αποτελουμένης εξ ενιαίου ξύλου, διαστάσεων τεσσάρων εκατοστών (0,04) του μέτρου πλάτους, δύο και ημίσεος εκατοστών (0,025) του μέτρου πάχους, επί μήκους ίσου προς το πλάτος του κεκλιμένου επιπέδου.

Αι βαθμίδες αύται αποτελούν συγχρόνως και τα ζεύγματα των μαδερίων (κλάπες). αντικαθίστανται δε όταν, λόγω χρήσεως, η εγκαρσία τομή αυτών εις οιονδήποτε κατά μήκος των βαθμίδων σημείον μειωθή κατά το εν τρίτον (1/3).

3. Τα επί του κεκλιμένου επιπέδου μαδέρια μήκους τριών έως τεσσάρων (300-400) μέτρων και πάχους τουλάχιστον πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου εδράζονται επί δύο ορθοστατών μέσωσ εγκαρσίων δοκίδων. Μαδέρια μήκους πέντε έως εξ (5,00-6,00) μέτρων εδράζονται ως ανωτέρω, επί πλέον δε και επί τρίτου ορθοστατού τοποθετουμένου εις το μέσον της αποστάσεως των δύο ετέρων ορθοστατών.

4. Όταν το μήκος του κεκλιμένου επιπέδου υπερβαίνει τα δώδεκα (12,00) μέτρα, ως και καθ εκάστην αλλαγίην κατευθύνσεως τούτου, κατασκευάζεται αναπαυτήριον (πλατύσκαλον), αποτελούμενον εξ οριζοντίου και ανθεκτικού δαπέδου πλάτους τεσσάρων (4) τουλάχιστον μαδερίων.

5. Τα κεκλιμένα επίπεδα καθ όλον το μήκος και εκατέρωθεν αυτών δέον να φέρουν κιγκλιδώματα και θωράκια ως τα των ικριωμάτων.

6. Απαγορεύεται η έναρξις εργασιών επί των κεκλιμένων επιπέδων προ της πλήρους αποπερατώσεως της κατασκευής των.

Άρθρον 17

Εξασφάλιςις περάτων ξυλοτύπων και πλακών

1. Τα πέρατα των ξυλοτύπων και πλακών δέον όπως εξασφαλίζονται δι ανθεκτικών προσωρινών κιγκλιδωμάτων και θωρακίων ή διά δικτύων.

Ταύτα δέον όπως ελέγχονται περιοδικώς ως προς την αντοχήν των και αποξηλώνονται μόνον μετά την εγκατάστασιν των εξωτερικών ικριωμάτων κατά τας διατάξεις του παρόντος.

2. Στήριξις των ορθοστατών και κιγκλιδωμάτων.

α) Οι ορθοστάται των κιγκλιδωμάτων προστασίας των περάτων των ξυλοτύπων στηρίζονται εις επέκτασιν του φέροντος σκελετού των ξυλοτύπων είτε με την χρησιμοποίησιν των κατά περίπτωσιν καταλλήλων αντηρίδων, είτε δι' ήλώσεως, είτε διά κοχλιώσεως αυτών.

β) Οι ορθοστάται των κιγκλιδωμάτων προστασίας των περάτων των πλακών δύναται κατά περίπτωσιν να στηρίζονται επ αυτών ως κάτωθι:

αα) Δι αντηρίδων

ββ) Διά της εμπίξεως ή κοχλιώσεως των εντός οπών (φωλεών) του σκυροδέματος, αφιεμένων προς τον σκοπόν αυτόν κατά την έγχυσίν του.

γγ) Διά κοχλιωτών προσαρμογέων σχήματος Π ή C

δδ) Διά της πιέσεως των άκρων των επί των πλακών δαπέδου και οροφής του ορόφου, μέσωσ κοχλιωτών μηκυντήρων.

Άρθρον 18

Συναρμολόγησις Στεγών

1. Κατά την κατασκευίην του φέροντος οργανισμού των στεγών δέον να λαμβάνεται πρόνοια ώστε το μεγαλύτερον δυνατόν τμήμα της εργασίας να εκτελήται επί του εδάφους.

2. Η αναβίβασις των ζευκτών και η τοποθέτησις των εκτελείται διά μηχανικών μέσων εξ αποστάσεως.

3. Οσάκις επιβάλλεται η εργασία ατόμων επί της υπό κατασκευίην στέγης, δέον όπως εναλλακτικώς,

α) ή κατασκευάζονται διάδρομοι εργασίας επεκτατοί συν τη προόδω της κατασκευής, πληρουόντες τας αρχάς των διαδρόμων και δαπέδων εργασίας και ως προς την αντοχήν και ως προς τα μέτρα ασφαλείας, ως αύται περιγράφονται εις τα άρθρα 9 και 16 του παρόντος ή

β) λαμβάνεται πρόνοια προς συγκράτησιν ατόμων και υλικών διά δικτύων ή λοιπών μέσων αναστελόντων αποτελεσματικώς την πτώσιν (προστεγάσματα ή πετσώματα) ή

γ) χρησιμοποιούνται κινητοί εξώσται εργασίας ανηρτημένοι εξ ανυψωτικού μηχανήματος, και

δ) εις περίπτωσιν αδυναμίας εξευρέσεως ετέρας λύσεως, χρησιμοποιώνται ατομικά μέσα προστασίας, ήτοι ζώναι ασφαλείας διά τους επί της στέγης εργαζομένους ως και κράνη δι άπαντας τους έχοντας προσπέλασιν εις τον χώρον υπό και πέριξ της υπό κατασκευήν στέγης.

Εις απάσας τας ανωτέρω περιπτώσεις δέον όπως ζητώνται και εφαρμόζονται οδηγίαι της επιβλέψεως προς επίλυσιν προβλημάτων ιδιαίτερος δυσχερών συνθηκών εργασίας.

Άρθρον 19

Εργασίαι επί στεγών

Διά τας εργασίας επί στεγών, ήτοι: κατασκευή επικαλύψεων, επισκευή, συντήρησις και αποξήλωσις:

1. Δέον να λαμβάνωνται τα κάτωθι κατά περίπτωσιν μέτρα ασφαλείας, ώστε να εξασφαλίζονται απολύτως οι εργαζόμενοι έναντι πτώσεως:

α) Κατασκευή δαπέδων εργασίας οσάκις χρησιμοποιείται η ίδια στέγη ως διάδρομος ή επιφάνεια εργασίας διά την εκτέλεσιν των ως άνω εργασιών.

αα) Τα δάπεδα εργασίας (διάδρομοι κατασκευάζονται από έρποντα μαδέρια πάχους τουλάχιστον πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου, επί των οποίων ηλούνται τεμάχια σανίδων πάχους δύο και ημίσεως εκατοστών (0,025) του μέτρου, πλάτους πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και μήκους ίσου προς το πλάτος του δαπέδου εργασίας.

ββ) Τα δάπεδα εργασίας να εδράζονται επί των τεγίδων ή των ζευκτών της στέγης μετά ή άνευ της παρεμβολής του υλικού επικαλύψεως και να εξασφαλίζονται δι αγκυρώσεων έναντι ολισθήσεως.

γγ) Η μεταξύ δύο διαδοχικών διαδρόμων εργασίας επικοινωνία, εκτελείται διά μαδερίων, ως ανωτέρω, καθέτων προς τους διαδρόμους και ηλουμένων επ αυτών.

δδ) Ωσαύτως χρησιμοποιώνται δύο τουλάχιστον δάπεδα εργασίας ώστε κατά την μεταφοράν του ενός εξ αυτών εις άλλην θέσιν να ίστανται οι εργαζόμενοι επί του ετέρου.

β) Κατασκευή ανεξαρτήτου ικριώματος ως προς την στέγην μετά δαπέδου εργασίας, εις το ύψος του σημείου απολήξεως της στέγης, παραλλήλως προς ταύτην, και καθ όλον το μήκος της, ήτοι εξωτερικώς του καλυπτομένου χώρου και παραλλήλως προς τον τοίχον ή δοκόν στηρίξεως των ζευκτών της στέγης.

Το εν προκειμένω δάπεδον εργασίας φέρει προστατευτικόν κιγκλίδωμα ύψους ενός (1,00) μέτρου.

γ) Κατασκευή άμα τη συμπληρώσει της στέγης (τοποθέτησις των ζευκτών), προστατευτικής οριζοντίου διατάξεως έναντι πτώσεως εντός του προς κάλυψιν χώρου, καθ όλην αυτού την επιφάνειαν και εις το ύψος των πελμάτων των ζευκτών.

Η προστατευτική αύτη διάταξις δύναται να συνίσταται:

αα) Εκ μαδερίων εδραζομένων επί των πελμάτων των ζευκτών, εφ όσον ταύτα είναι οριζόντια και έχουν την απαιτουμένην αντοχήν.

ββ) Εξ ικριώματος επί του οποίου τοποθετούνται τα μαδέρια.

Εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις το μεταξύ των μαδερίων διάστημα, παραλλήλως τοποθετουμένων, δεν δύναται να υπερβαίνει τα δέκα πέντε εκατοστά (0,15) του μέτρου.

γγ) Εξ ανθεκτικού δικτύου ασφαλώς προσεδεμένου επί των ζευκτών της στέγης ή και άλλων σταθερών σημείων του έργου.

2. Δέον να χρησιμοποιώνται υπό των εργαζομένων αντιολισθηρά υποδήματα.

3. Δέον να εφαρμόζονται οι τρόποι τοποθετήσεως των φύλλων επικαλύψεως οι προβλεπόμενοι υπό των οικείων εργοστασίων παραγωγής των.

Άρθρον 20

Φωταγωγοί-Ανοίγματα δαπέδων-Κλιμακοστάσια

Φωταγωγοί, φρέατα ανεκκυστήρων και εν γένει ανοίγματα επί των δαπέδων, δέον όπως προστατεύονται είτε περιμετρικώς δι ανθεκτικών κιγκλιδώματων ύψους τουλάχιστον ενός (1,00) μέτρου και θωρακίων ύψους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου, είτε διά της πλήρους καλύψεως των δι' αμετακινήτου στερεού σανιδώματος πάχους δύο και ημίσεος εκατοστών (0,025) του μέτρου, ηλουμενου επί ανθεκτικού πλαισίου εκ ξυλίνων λατακίων, είτε διά της τοποθετήσεως σιδήρου πλέγματος οπλισμού στερεουμένου εντός της πλακός κατά την κατασκευήν της.

Πάσαι αι μόνιμοι κλίμακες δέον όπως εξασφαλίζονται έναντι πτώσεως των εργαζομένων εκατέρωθεν (συμπεριλαμβανομένου και του φανού του κλιμακοστασίου, εφ όσον υπάρχει διάστασις αυτού μεγαλύτερα των είκοσι πέντε εκατοστών (0,25) του μέτρου), δι ανθεκτικού ξυλίνου ή μεταλλικού κιγκλιδώματος προσωρινού, φέροντος χειρολισθήρα εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από της γραμμής αναβάσεως και ράβδον μεσοδιαστήματος εις ύψος ημίσεος (0,50) μέτρου απ αυτής και θωράκιον ύψους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου.

Άρθρον 21 Γενικά Διατάξεις

1. Αι εγκαταστάσεις ή διατάξεις ασφαλείας πρέπει να κατασκευάζονται ούτως ώστε να αντιστοιχούν εις την προς εκτέλεσιν εργασίαν και να διασφαλίζουν τον εργαζόμενον εκ των κινδύνων τους οποίους διατρέχει κατά την εκτέλεσίν της.

2. Δέον να είναι μελετημένα, ώστε να έχουν σταθερότητα και αντοχήν εις όλα τα τμήματά των επαρκή, διά τας δυσμενεστέρας δυνατάς συνθήκας φορτίσεως.

3. Άπαντα τα ικριώματα επιθεωρούνται υπό του επιβλέποντος μηχανικού

α) προ της εγκαταστάσεως εκάστου συνεργείου

β) άπαξ της εβδομάδος.

4. Εν περιπτώσει θεομηνίας και προ της επαναλήψεως των εργασιών δέον να επιθεωρώνται άπαντα αι βοηθητικά κατασκευαί ως προς την αντοχήν, την σταθερότητα και τα μέτρα ασφαλείας.

5. Εν περιπτώσει δυσμενών καιρικών συνθηκών διακόπτονται αι εργασίαι αίτινες παρεμποδίζονται αμέσως υπ αυτών. Αι εργασίαι αύται επαναλαμβάνονται μετά την αποκατάστασιν των ασφαλών συνθηκών εργασίας.

6. Μηχανήματα ή συσκευαί διά την εκτέλεσιν των οικοδομικών έργων, ως αναμικτήρες, αναβατόρια, αερόσφυραι, ηλεκτρογεννήτριαι και λοιπά μηχανικά κινητά συγκροτήματα τοποθετούνται εις τοιαύτας θέσεις της οικοδομής, ώστε εκ της εν γένει λειτουργίας των να μη επηρεάζεται, η ανθεκτικότης των εκσκαφών και των δονουμένων τοίχων ή η σταθερότης των ικριωμάτων.

7. Απαγορεύεται η εκτέλεσις οιασδήποτε εργασίας εις τους χώρους λειτουργίας των μηχανημάτων και εις χώρους άνωθεν των οποίων εκτελείται οιαδήποτε εργασία, ως εις φωταγωγούς, ικριώματα, κλιμακοστάσια κλπ. εφ όσον δεν έχουν ληφθή προστατευτικά μέτρα ασφαλείας, ως η κατασκευή προστατευτικού προστεγάσματος.

8. Η εκφόρτωσις υλικών εξ αυτοκινήτου γίνεται εις χώρον κατάλληλον προς τούτο. Δέον να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αποφεύγηται απότομος εκφόρτωσις, δυναμένη να προκαλέση χαλάρωσιν των βάσεων των ικριωμάτων ή επικίνδυνον δόνησιν επί των ξυλοτύπων και των υπό κατασκευην τοίχων ή πτώσιν των υλικών εντός υπογείων χώρων.

9. Διά την μεταφοράν υλικών, επί δαπέδου, εκ μπετόν εν κατασκευή, τοποθετούνται επί του δαπέδου μαδέρια σχηματίζοντα ευρύτερον διάδρομον προς επίτευξιν ελευθέρας διακινήσεως.

10. Εάν βαθμίδες μόνιμου κλίμακος χρησιμοποιώνται ως βάρη ορθοστατών (στυλοβατών) ή εγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων) κλπ. η έδρασις αυτών γίνεται συμφώνως προς το σχήμα 14 του παραρτήματος.

11. Εις περίπτωσιν αδυναμίας εφαρμογής ενός μέτρου ασφαλείας, επιβάλλεται η λήμις αντισταθμιστικού μέτρου φέροντος το ίδιον αποτέλεσμα.

12. Εκτέλεσις εργασιών, περί των το παρόν Διάταγμα, απαγορεύεται κατά τας νυκτερινάς ώρας.

Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται νυκτερινή εργασία, οσάκις η εκτέλεσις αυτής είναι αναγκαία προς οργάνωσιν μέτρων σωτηρίας, προς πρόληψιν ατυχημάτων ή εις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, μόνον καθ' ό μέτρον αναγκαίοί τούτο, ίνα αποτραπή σοβαρά βλάβη εις την τακτικήν πορείαν της εργασίας και κατόπιν αδείας, παρεχομένης κατά τα κατωτέρω εκτιθέμενα.

Νυκτερινή εργασία επιβαλλομένη εκ τεχνικών λόγων ή διά δημοσίαν ωφέλειαν δύναται να επιτραπή κατά τα ανωτέρω. Ωσαύτως δύναται να επιτραπή νυκτερινή εργασία προς αποπεράτωσιν οικοδομικών εργασιών ένεκα καθυστερήσεως οφειλομένης εις απρόβλεπτα αίτια.

Εις τας ανωτέρω περιπτώσεις, η εργασία διεξάγεται υπό τεχνητόν φωτισμόν, διανεμόμενον υπό την αυτήν έντασιν και ομοιομόρφως εφ' ολοκλήρου του πεδίου της εργασίας.

Η νυκτερινή εργασία εκτελείται κατόπιν εγγράφου αδείας χορηγουμένης υπό του προϊσταμένου του οικείου Τμήματος ή Γραφείου Επιθεωρήσεως Εργασίας, εν ελλείψει δε τοιούτου υπό της Αστυνομικής Αρχής, κατόπιν βεβαιώσεως της αρμοδίας προς τεκμηρίωσιν της αναγκαιότητος του μέτρου Αρχής.

Άρθρον 22

Ποινικά διατάξεις

Πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος, διώκεται και τιμωρείται συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 3 του Β.Δ/τος 28,8/5.9.1920 «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων», ως αύται αντικατεστάθησαν διά του άρθρου 1 εδ. β του Ν. 2943/22 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικών τινων νόμων».

Άρθρον 23

Καταργούμεναι διατάξεις

Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος καταργούνται:

- α) Τα άρθρα 2-16 του κεφαλαίου Α,
- β) το άρθρον 19 του κεφαλαίου Β,
- γ) οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 22, το άρθρον 25, και αι παράγραφοι 3, 6, 7 και 9 του άρθρου 26 του κεφαλαίου Δ του Π.Δ/τος 447/1975 «περί ασφαλείας των εν ταις οικοδομικαίς εργασίαις ασχολουμένων μισθωτών».

Άρθρον 24

Έγκρισις Ισχύος

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά εξάμηνον από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

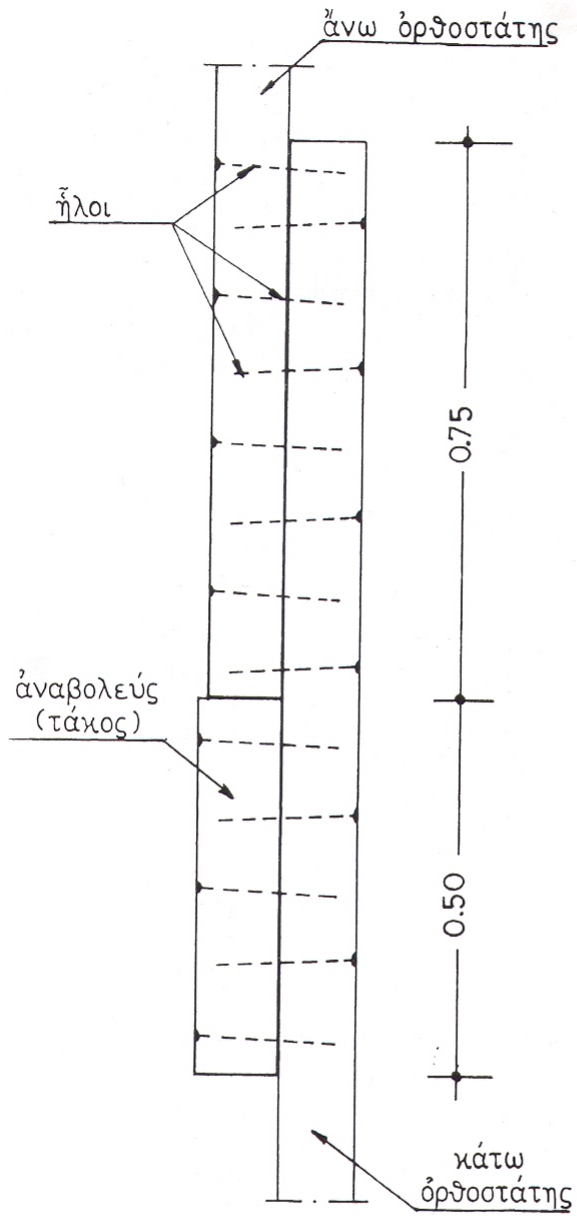
Εις τον Υπουργόν Εργασίας, ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

Εν Αθήναις τη 19 Αυγούστου 1980

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ

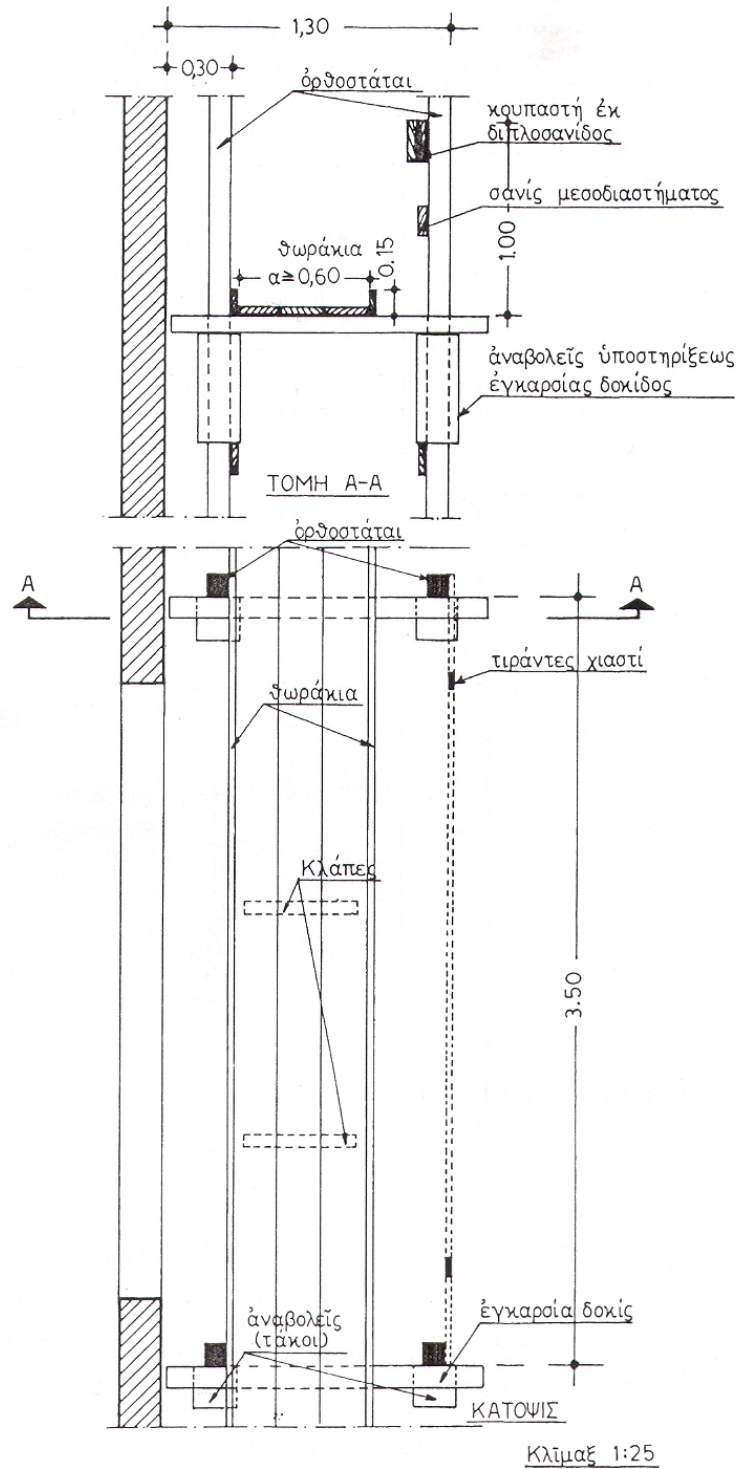
Καθ' ύψος σύνδεσις ορθοστατών ξυλίνου ικριώματος

Κλίμαξ 1:10

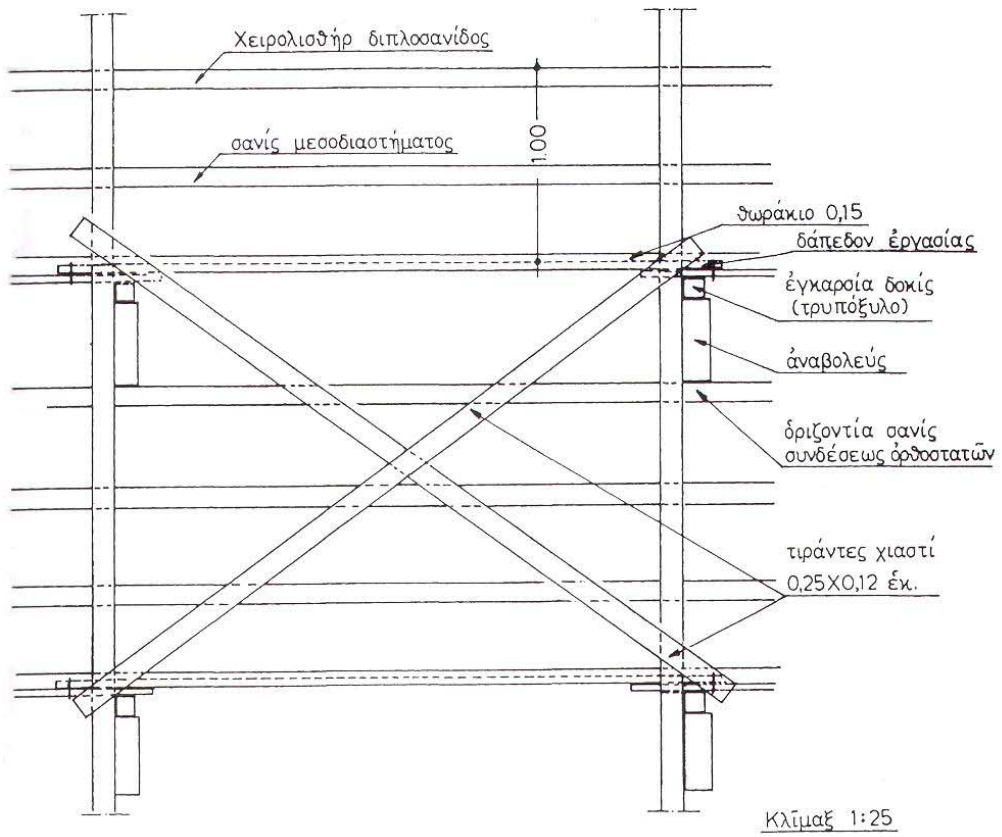
Σχ. 1

Κατασκευαστική διάταξις ικριώματος εκ δύο σειρών ορθοστατών

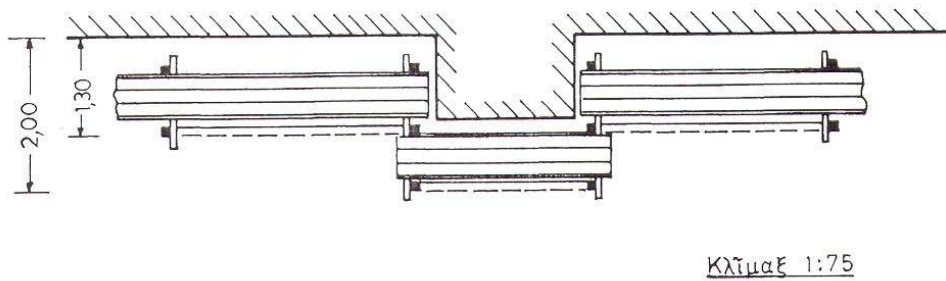
Σχ. 2

Όψις ικριώματος

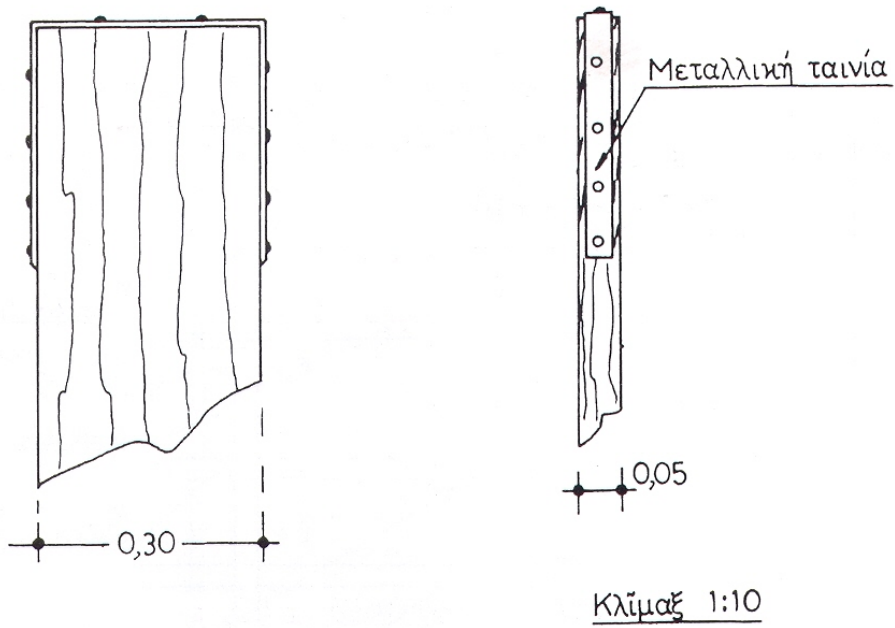
Σχ. 3

Κάτοψις ικριώματος εις περίπτωσιν εξώστου

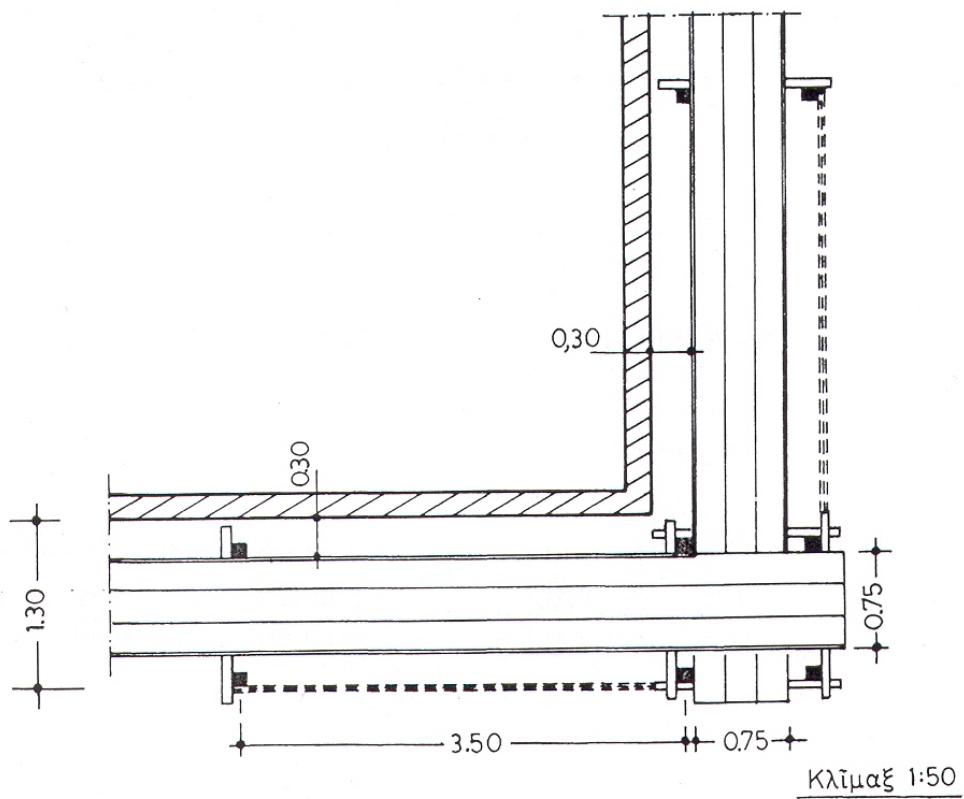
Σχ. 4

Λεπτομέρεια προφυλάξεως πέρατος μαδεριού

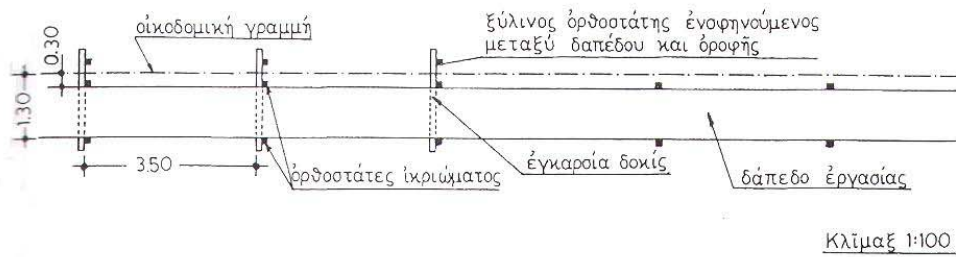
Σχ. 5

Κάτοψις ικριώματος εις τας γωνίας των οικοδομών

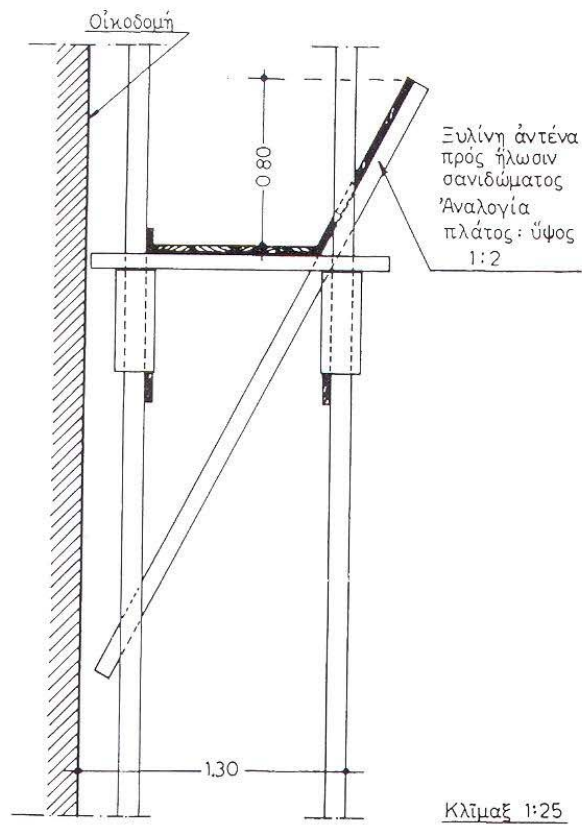
Σχ. 6

Σύνδεσις ικριώματος οικοδομής

Σχ. 7

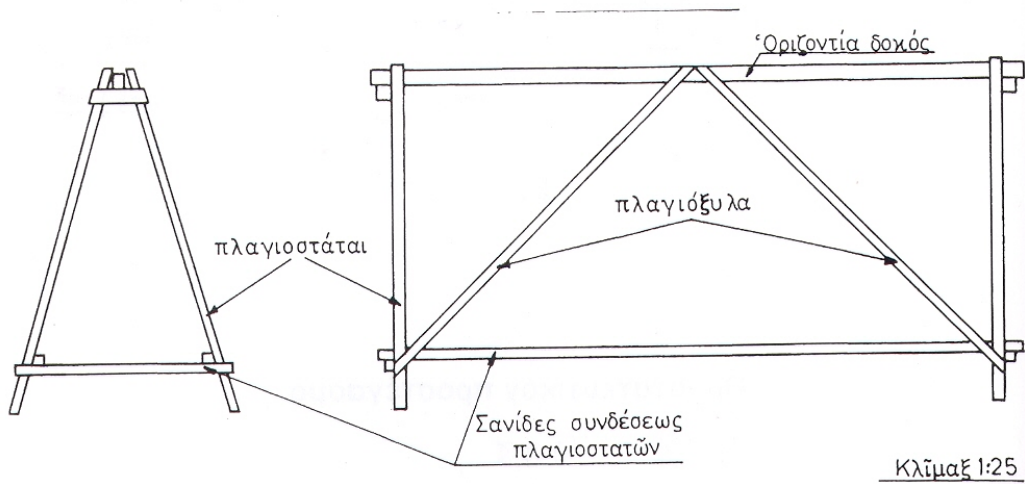
Προστατευτικόν προστέγασμα

Σχ. 8

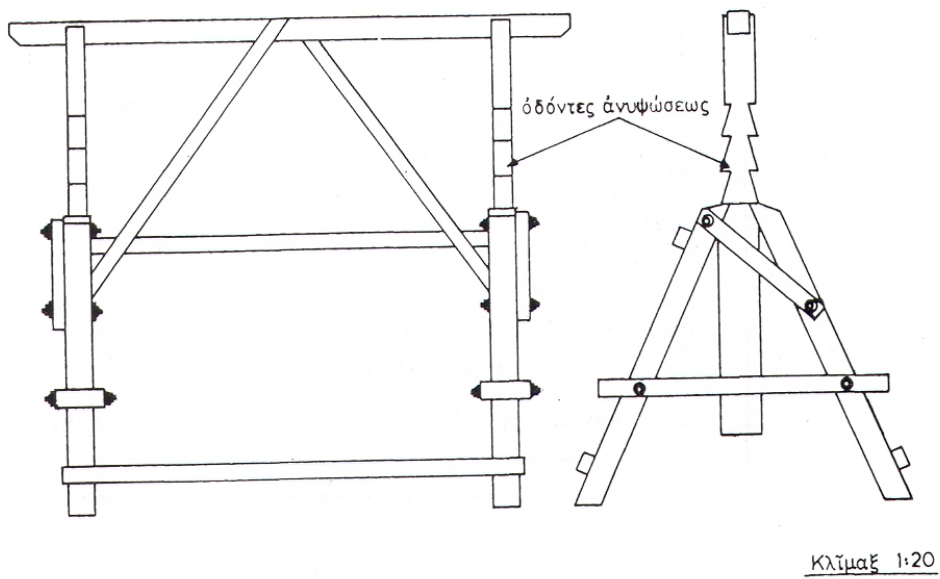

Κινητά ικριώματα (ξύλινοι οκρίβαντες)

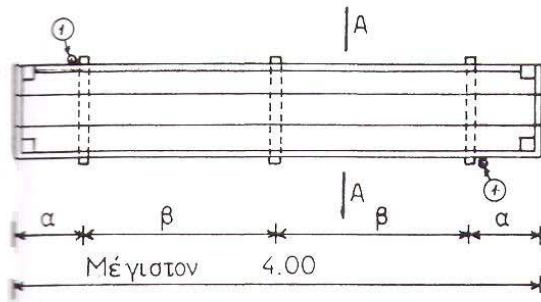
Σχ. 9

Κινητά ικριώματα (μηχανικός οκρίβας)

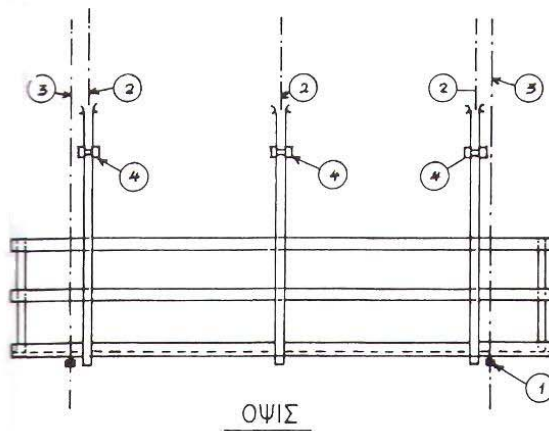

Σχ. 10

Ανηρτημένα ικριώματα

ΚΑΤΟΨΙΣ

ΟΨΙΣ

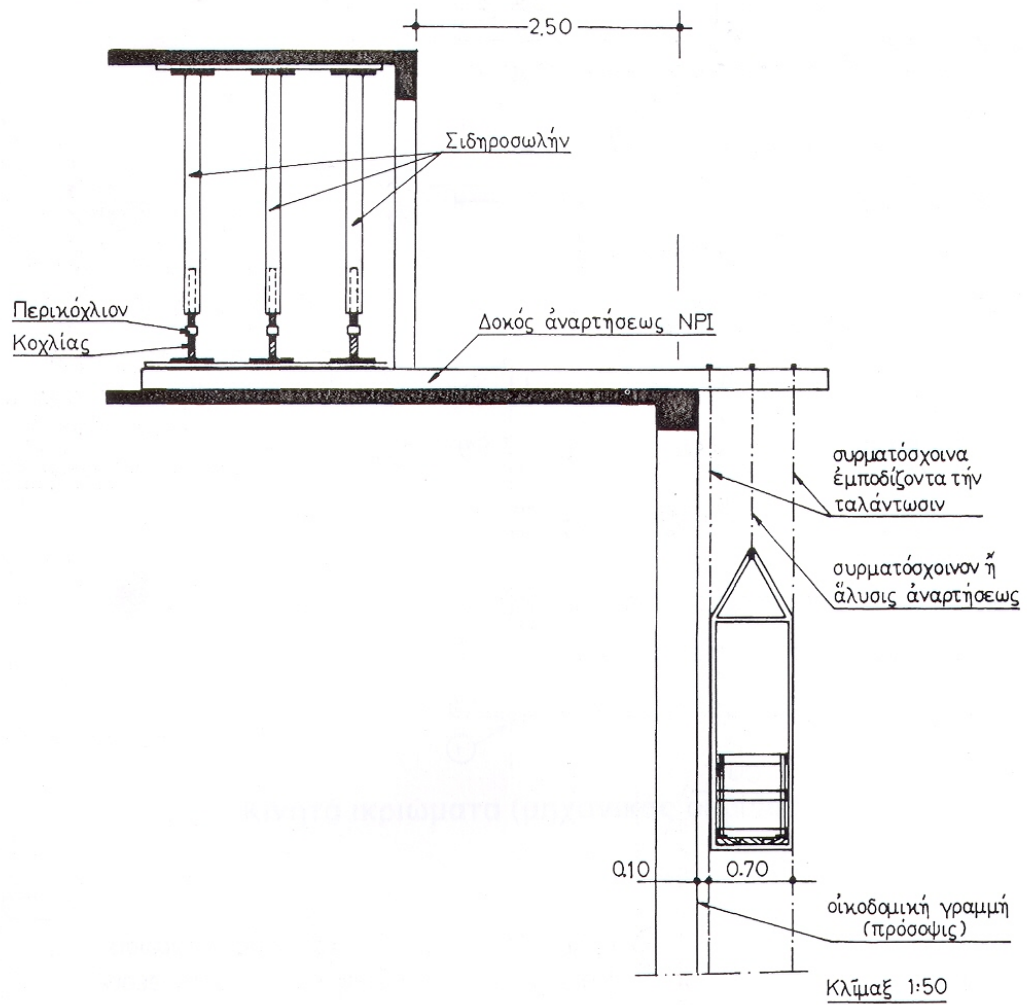
ΤΟΜΗ Α-Α

- ① Κρίκοι δαγμάσεως επί του συρματοσχοίνου δαγμάσεως (2 καθ' ύψος εις έκαστην θέσιν.)
- ② Συρματοσχοίνα ἀναρτήσεως-ἀνεγκλίσεως 3 τουλάχιστον ἀνεξάρτητα.
- ③ Συρματοσχοίνα δαγμάσεως $\Phi=1/2''$ ἐν ἑξ ἑκάστης πλευρᾶς.
- ④ Βαροῦλκον, αὐτοπεδουμένου τύπου.
 α Μικρότερον τοῦ 0.50m.
 β Μικρότερον τοῦ 1.75 ὅταν πρόκειται γιά στηρίγματα χειρολιθοθήρων
 — Μικρότερον τοῦ 3.50 διὰ πλαίσια (στηρίγματα)

Σχ. 11

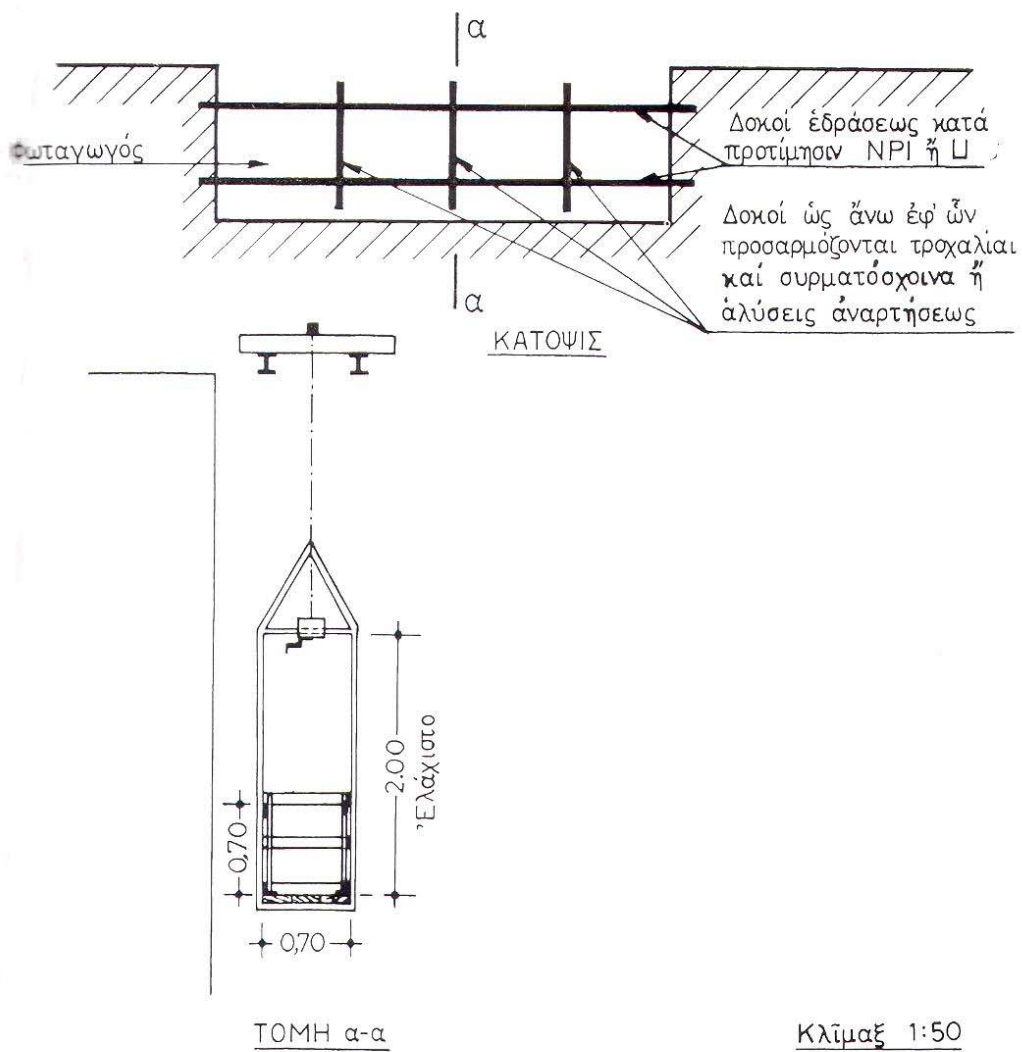
Κλίμαξ 1:50

Ανάρτησις ικριώματος κατά την πρόσοψιν οικοδομής

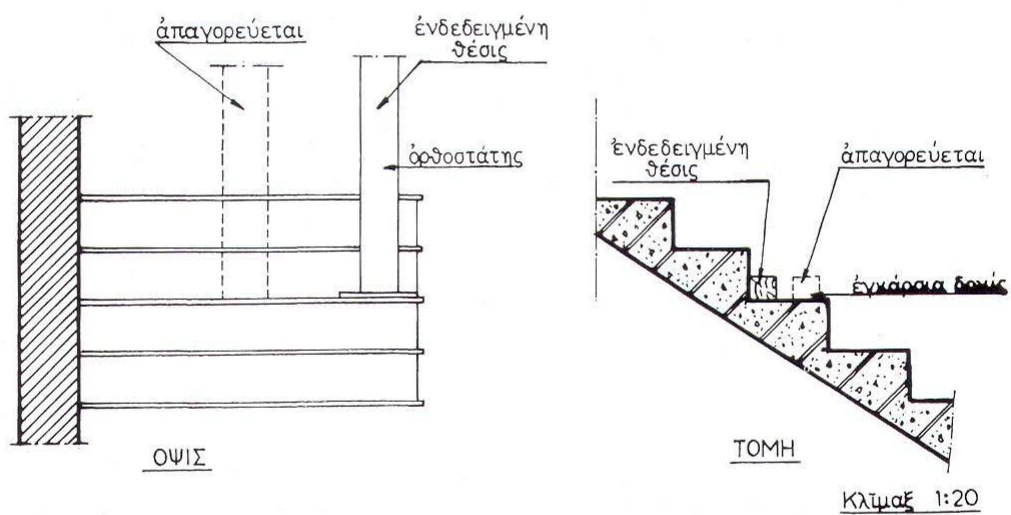
Σχ. 12

Ανάρτησις ικριώματος εις περίπτωσιν φωταγωγού

Σχ. 13

Παραδείγματα στηρίξεως ορθοστατών και δοκίδων επί κλίμακος

Σχ. 14